

K 7. V varstvo domačijskega inventarja proti izvršitvam (ločenem od domačije) zadostovale bi obstoječe naredbe, ako bi se le tudi vporabliale, to pa se žalibog le redko kdaj godi. Tukaj bi bilo tedaj treba samo vredeb potom naredb. Kar pa zadeva brambo inventarja proti prostovoljni prodaji po lastniku samem, se mi dozdeva, da bi takega omejenja treba bilo določiti po poti postave, vendar-le neposredno v smislu dotičnih izpeljav kmetijske družbe, s katerimi se popolnem strinjam.

K 8. Z ozirom na namen postave, katera se hoče pripravljati, ne vidim nikakoršnega vzroka, pravico prejemstva omejiti samo na naslednike zapustnikove, in se zato izrekam za razširjanje pravice prejemstva na vse po §§. 732—735 o. d. z. poklicane postavne dediče.

K 9. Kmetije na Kranjskem dajo se redno le s težavami v najem dajati in se vsled najemodajanja večidel vničujejo. Pri gospodarjenji z izključno najetimi močmi pa je prinos redno toliki kot nič, ker so kmetije na Kranjskem premale in premalo prinosne, da bi mogle tak način gospodarstva prenašati. V postavi bi se moralo toraj na to ozirati, da prejemnik osobno obdeluje oziroma gospodari na domačiji.

K 10. Postavne določbe v smislu potrjevalnega odgovora na to vprašanje bilo bi nepogojno treba. Takoj izplačevati deleže je za prejemnika redno zeló težko breme, kakor sem si uže v splošnem delu svojega poročila dovolil omenjati. Jaz bi tukaj šel celó tako daleč, zagovarjati določbo, da naj bi prejemnik v nobenem slučaju ne bil vezan, deleže pred obrokom najmanj treh let izplačati, tudi ako sodediči prej lastno gospodarstvo ustanovijo. Vštric tega se ve da moral bi prejemnik biti vezan za živež sodedičev na domačiji skrbeti proti tem, da mu pri gospodarstvu pomagajo delati.

Potezal bi se tudi za pravico, da sme prejemnik deleže po okoliščinah plačevati v obrokih, sploh za najobširnejše varovanja prejemnika, ker bi tak na Kranjskem redno še tako imel slabo stanje.

K 11. Odgovor na to vprašanje posname se iz onega, kar je pri štev. 4., 5. in 6. navedeno.

K 12. Kmetje na Kranjskem sklepajo ženitne pogodbe večidel v tem smislu, da se preživečemu zakonskemu družetu, ako ni posestnik domačije, izgovori dostojen živež v hiši proti tem, da pri gospodarstvu pomaga delati. Naprava skupnosti premoženja med zakonskimi je prav redka. Postavna naredba, katera bi to nameravala, bi ostala večidel brez vspeha, ker bi se pri določi take naprave toliko več ženitovanijskih pogodb sklepalo. — Ker tukajšna navada ni škodljiva za nerazrušeno ohranjenje kmetijskih domačij, bi se postavna določba, katera bi je predrugačila, ne priporočala.

(Dalje prihodnjič.)

Narodno-gospodarske stvari.

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje in konec.)

Zbornični tajnik poroča o dopisu c. kr. okrajnega glavarstva v Kočevji, katero se izreka za ustanovitev kolektivnih zadrug z malo premembo. Ono namreč predlaga:

1. za gostilničarje, posestnike hôtélov, kavarnarje, točarje žganja, najemne voznike v sodnem okraji kočevskem eno in v sodnem okraji ribniškem in velikolaškem eno zadrugo;

2. za trgovce vseh vrst, vštévši male prodajalce itd.

v sodnem okraji kočevskem eno in v drugih dveh tudi eno zadrugo;

3. za vse ostale obrte razen lončarjev v občini Dolenja Vas v sodnem okraji Kočevje eno, in za oba druga okraja tudi eno zadrugo;

4. lončarji v občini Dolenja Vas naj bi imeli posebno zadrugo.

C. kr. okrajno glavarstvo omenja dalje, da bode delalo tudi na ustanovitev zadruga mlinarjev in žagarjev v celem političnem okraji.

Odsek se strinja s temi predlogi ter omenja, naj se c. k. okrajnemu glavarstvu tudi poroča, da zbornica hoče obrtovalce na sedeži političnega, oziroma na sedeži sodnega okraja v tej zadevi zaslišati, poročevalec stavi predlog:

C. kr. okrajnemu glavarstvu naj se v tem smislu poroča.

Zbornica vzprejme predlog.

X. Zbornični tajnik poroča, da c. kr. okrajno glavarstvo v Postojini z dopisom z dné 4. avgusta t. l. naznanja, da je z obrtnimi zadrugami, kakor jih je predlagala zbornica, zadovoljno, ter meni, naj bi se na kak način obrtovalci prej zaslišali.

Odsek meni, naj bi se c. kr. okrajnemu glavarstvu poročalo, da je zbornica pripravljena zaslišati udeležence o ustanovitvi zadrug na sedeži obrtnega oblastva, oziroma na sedeži sodnih okrajev. Toraj stavi predlog:

Zbornica naj to naznani c. k. okr. glavarstvu.

Predlog se vzprejme.

XI. Zbornični tajnik poroča, da je c. kr. okrajno glavarstvo v Ljubljani z dopisom z dne 22. avgusta t. l. naznanilo, da se v splošnem strinja z mnenjem trgovinske in obrtne zbornice o ustanovitvi zadrug. Povalilo je en del obrtovalcev v dan 2. septembra t. l. v Ljubljano v posvetovanje ter izreka željo, naj bi se poslal en zastopnik zbornice k zaslišanju udeležencev v smislu §. 106., zakona z dne 15. marcija 1883. l. drž. zak. št. 39.

Gosp. poročevalec priporoča v imenu odseka predlog: Zbornica naj želji ugodi.

Predlog se vzprejme.

Gosp. J. Baumgartner predlaga: Tega posvetovanja naj se udeležita razen gosp. tajnika gospoda odbornika M. Pakič in V. Petričič.

Gosp. V. Petričič predlaga, naj se na njegovo mesto izvoli g. A. Klein.

Pri glasovanji se vzprejme predlog gosp. J. Baumgartnerja s spremembnim predlogom g. Petričiča.

Šolske stvari.

Dva občna zbor.

Po „Ljublj. Listu“ posnamemo sledeče poročilo:

Občni zbor „Narodne šole.“

Današnji občni zbor društva „Narodna šola“ je bil jako dobro obiskan. Predsednik g. Stegnar poročal je o delovanji v preteklem dvanajstem društvenem letu. Iz tega poročila posnemamo, da je bilo v tem letu več udov, kakor v pretečenem, namreč 119 (ustanovnikov, učiteljev in šol). Tudi promet je bil veliko večji. Izmed dobrotnikov je posebno imenovati založnika Grubauerja, ki je poleg nizkih cen še po vrhu društvu poklonil okolo 4000 pisank; potem gg. Kalistra v Trstu, dr. vit. Močnika, učitelje radovljiškega okraja in kranjsko hranilnico. Društven odbor ostane dosedanji, namreč: gg. F. Stegnar (predsednik), A. Praprotnik (pod-